

Klimat- och näringslivsdepartementet
Enheten för branscher och industri, grupp 2
ref.nr: KN2023/02708
kn.remissvar@regeringskansliet.se
agnes.nordwall@regeringskansliet.se

Stockholm 2023-05-05

Byggföretagens remissyttrande avseende EU-kommissionens förslag till förordning om nettollindustrin – Net Zero Industry Act

Byggföretagen är de enskilda byggföretagens bransch- och arbetsgivarorganisation och organiserar ca 4 000 bygg-, anläggnings- och specialföretag.

Byggföretagen väljer att besvara denna remiss då den har, i likhet med Critical Raw Materials Act, konsekvenser på samhällsbyggandet.

Infrastruktur, bostäder och elförsörjning hänger ihop. Ökad hållbarhet kräver ökad elektrifiering. Den gröna omställningen kräver snabbare tillståndprocesser. Tillståndsgivningen i Sverige präglas av avlånga handläggningstider och oförutsebara processer. Ledtiderna i plan- och bygglovsprocesserna är i genomsnitt fem år och många kommuner uppvisar en ökande trend.¹ På andra områden är handläggningstiderna över tio år.

Varje enskilt tillstånd i värdekedjan är relevant för slutprodukten. Utan ett långvarigt tillstånd för kalkbrytning eller utan ballast från Södra Sandby minskar möjligheterna att bygga bostäder, anläggningar för ”clean tech” industri eller annan samhällsviktig infrastruktur. Det krävs både cement, bergmaterial och konstruktionsmaterial för att exempelvis bygga fossilfria industrianläggningar.

Utökad lagstiftning och komplexa processer med intressekonflikter och målkonflikter är en starkt bidragande orsak till den negativa utvecklingen. Denna komplexitet måste också hanteras i de planprocesser som kommissionen föreslår ska ingå i den föreslagna centralmyndighetens handläggning. Vi vill härvid understryka att fysisk planering (art. 8) inte faller inom ramen för EU:s kompetens.

Det är välkommet att kommissionen vill bidra till att tillståndprocesserna förbättras bland alla medlemsstater. Kommissionen föreslår bl.a. en samordnande central myndighet, en sk. ”One stop shop” och att ge prioritet till vissa projekt för att underlätta processerna. Det selektiva anslaget med snabbspår för vissa verksamheter och särbehandlingar är dock problematiskt eftersom andra samhällsviktiga projekt motsatsvis nedprioriteras. Det i sig är mycket problematiskt ur ett nationellt försörjnings- och beredskapsperspektiv. Denna synpunkt har Byggföretagen även framfört gällande Critical Raw Materials Act.

¹ Rapport Evidens, Samhällseffekter av långa ledtider i plan- och bygglovsprocessen, juni 2022, s. 6.

Det är inte minst de materiella kraven i de bakomliggande direktiven för tillståndsprövningarna, såsom IED, MKB-direktivet, art- och habitatdirektiven, och ramdirektivet för vatten som bidrar till de långa och oförutsebara processerna. Dessa lämnas dock oförändrade i flera europeiska lagstiftningsförslag som tagits fram i syfte att driva på den gröna omställningen.

Byggföretagen anmodar därför regeringen att se över tillståndsprövningarna i stort. Lösningar behöver sökas på fler områden. Det krävs ett helhetsgrepp för att korta och förenkla processerna och skapa en bättre jämvikt mellan samhälls- och klimatnytta och påverkan på enskilda värden.

Frågor med anledning av detta remissvar kan ställas till Carina Utterström Mace EU-sakkunnig, carina.utterstrom.mace@byggforetagen.se alternativt 073 086 58 41.

BYGGFÖRETAGEN

Catharina Elmsäter-Svärd
Verkställande direktör